

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо пошуку та рятування людей при повенях (паводках)

Загальні правила ведення пошуку

1. Пошук потерпілих у зонах затоплення полягає у визначенні місць їх розташування та стану здоров'я, визначенні можливих шляхів доступу рятувальників і евакуації потерпілих.
2. Перед початком робіт ознайомитися з планом місцевості, обстежити всю зону затоплення, провести опитування очевидців щодо місць можливого перебування людей, визначити і позначити місця знаходження потерпілих.
3. Для виконання аварійно-рятувальних робіт призначаються підрозділи оперативно-рятувальних служб цивільного захисту, пошуково-рятувальні загони, посилені переправно-десантними засобами. Для виконання інших невідкладних робіт, з урахуванням їх характеру, призначаються інженерні, інженерно-технічні, дорожні підрозділи і формування.
4. Територію зони затоплення для зручності у керуванні роботами, забезпечення чіткої взаємодії між рятувальними підрозділами, розбивають на сектори.
5. При розподілі сил і засобів для проведення пошуково-рятувальних робіт у зонах з небезпечним рівнем води створюються наступні групи:
 - група розвідки та пошуку потерпілих - на швидкохідних плавзасобах (І варіант), на вертольотах (ІІ варіант);
 - група деблокування та евакуації потерпілих;
 - група прийому потерпілих і надання їм першої медичної допомоги.
6. У першу чергу надається допомога живим людям, тіла загиблих вилучаються після завершення рятувальних робіт.
7. Аварійно-рятувальні роботи при паводках розпочинаються негайно і проводяться безперервно, цілодобово, у будь-яку погоду для забезпечення рятування постраждалих протягом терміну їх виживання.
8. Пошуково-рятувальні роботи проводяться до того часу, поки не буде достовірно встановлено, що в зоні НС немає тіл людей.

Способи організації розвідки, порядок проведення пошуку та евакуації Постраждалих

1. Основними способами організації проведення розвідки при паводках (катастрофічних паводках) є: візуальний, фотографічний, телевізійний, тепловізійний, радіолокаційний.
2. Найбільш ефективною технікою ведення пошуку є візуальне обстеження постраждалої території на плавзасобах, обліт зони затоплення на вертольотах, опитування очевидців та врятованих постраждалих.
3. На річках пошук здійснюється у напрямку вниз за течією від місця потрапляння потерпілих у воду. Потрібно проводити огляд усього водного простору, особливу увагу звертаючи на вири, водорості, окремі камені, гілки, колоди тощо, куди течія могла б занести потерпілого. Деякі місця простіше оглядати з берега, при необхідності організувати страховку рятувальників.
4. Порятунок потерпілих, які перебувають на поверхні води, виконується такими способами: підйом на борт плавзасобу; буксирування рятувальником уплав; використання табельних і підручних рятувальних засобів.
5. Вилучення потерпілих із затоплених приміщень та із дна може виконуватися способами: уплав рятувальниками в аквалангах; деблокування із затоплених приміщень із наступним буксируванням до плавзасобу.
6. Евакуація з верхніх поверхів затоплених будинків здійснюється наступними способами: спуск із використанням рятувальних рукавів; спуск за допомогою рятувального пояса; спуск за допомогою петлі; спуск за допомогою грудного перев'язу; спуск за допомогою канатної дороги; підйом на борт вертольота.

Загальні правила рятування та евакуації, техніка безпеки

1. Рятувальники, які залучаються до пошуково-рятувальних робіт на воді, повинні знати:

- правила поведінки на воді;
- прийоми порятунку людей з водної поверхні, з аварійних об'єктів та з-підводи;
- правила порятунку потопаючих і надання їм першої медичної допомоги;
- можливості технічних засобів, транспортних і переправних засобів і порядок їх використання;
- заходи безпеки при проведенні пошуково-рятувальних робіт;
- правила проведення пошуково-рятувальних робіт з використанням вертольотів.

2. При виявленні екіпажем вертольота декількох потерпілих на воду скидається рятувальний пліт або човен, на який разом з піднімальним пристроєм спускається рятувальник і організує підйом потерпілих на борт вертольота.

3. При порятунку потерпілого з використанням плавзасобів необхідно наблизитися до нього якнайближче. При цьому потрібно враховувати те, що хвилювання води, викликане самим плавзасобом, може погіршити положення потерпілого і прискорити його втоплення. При наближенні до потопуючого необхідно стежити за тим, щоб не зачепити його гвинтом, веслами або корпусом плавзасобу. Для утримання потерпілого на воді і подальшого його транспортування застосовуються спеціальні рятувальні засоби (кола, кінці, кулі, мотузки тощо), а також підручні.

4. При підході плавзасобів до потерпілого, що перебуває у воді, у першу чергу подаються звукові та світлові сигнали, а до місць знаходження людей у воді викидаються рятувальні кола, закріплені до борта човнів. Це дозволить, при необхідності, підтягти потерпілого, що тримається на воді, до човна або іншого плавзасобу і підняти його на борт.

5. На бортах плаваючих транспортерів і поромів закріплюються трапи, що спускаються у воду для підйому потерпілих на борт як самостійно, так і за допомогою рятувальників або екіпажу плавзасобу.

6. Для надання допомоги людині, що впала із плоту, рятувальник, пристебнувшись до репшнура, добирається до нього вплавав. На спокійних ділянках можна плисти без страховки, а потім взяти кинуте із плоту рятувальне коло; за допомогою мотузки рятувальника і потерпілого підтягують до плоту.

7. При використанні для виявлення та порятунку потерпілих у зоні паводків надувних човнів, що плавають транспортерів і самохідних поромів, а також дерев'яних і металевих човнів, що належать місцевим жителям, необхідно передбачити оснащення їх рятувальними колами або жилетами.

8. Надання першої допомоги потерпілим полягає у швидкому обігріванні потерпілого для нормалізації температури його тіла. Для цього необхідно надати постраждалим теплий і сухий одяг, помістити в тепле приміщення та напоїти гарячим чаєм.

Начальник відділу з питань НС,
ЦЗН та мобілізаційної роботи

М.М.Устименко

Рекомендації щодо дій населення під час повені

Фактори небезпеки повеней і паводків:

руйнування будинків і будівель, мостів; розмив залізничних та автомобільних доріг; аварії на інженерних мережах; зсуви та обвали.

Дії у випадку загрози виникнення повені, паводка:

1. Сирени та переривчасті гудки підприємств та транспортних засобів - це сигнал "Увага всім". негайно ввімкніть радіоприймач або телевізор. Уважно слухайте інформацію про надзвичайну ситуацію та інструкції про порядок дій, не користуйтеся без потреби телефоном, щоб він був вільним для зв'язку з вами.

2. Попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку.

3. Дізнайтеся у місцевих органах державної влади та місцевого самоврядування місце збору мешканців для евакуації та готуйтеся до неї.

4. Підготуйте документи, одяг, найбільш необхідні речі, запас продуктів харчування на декілька днів, медикаменти. Складіть усе у валізу. Документи зберігайте у водонепроникному пакеті.

5. Від'єднайте всі споживачі електричного струму від електромережі, вимкніть газ.

6. Перенесіть більш цінні речі та продовольство на верхні поверхи або підніміть на верхні полиці.

7. Переженіть худобу, яка є у вашому господарстві, на підвищену місцевість.

Дії в зоні раптового затоплення під час повені, паводка:

1. Зберігайте спокій, уникайте паніки.

2. Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі.

3. Надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу.

4. По можливості негайно залишіть зону затоплення.

5. Перед виходом з будинку вимкніть електрику та газ, загасіть вогонь у грубах. Зачиніть вікна та двері, якщо є час - закрийте вікна та двері першого поверху дошками (щитами).

6. Відчиніть хлів - дайте худобі можливість рятуватися.

7. Підніміться на верхні поверхи. Якщо будинок одноповерховий - займіть горішні приміщення.

8. До прибуття допомоги залишайтеся на верхніх поверхах, дахах, деревах чи інших підвищеннях, сигналізуйте рятувникам, щоб вони мали змогу швидко вас знайти.

9. Перевірте чи немає поблизу постраждалих, надайте їм, по можливості, допомогу.

10. Потрапивши у воду, зніміть з себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, якими можна скористатися до одержання допомоги.

11. Не переповнюйте рятувальні засоби (катери, човни, плоту тощо).

Дії після повені, наводка:

1. Переконайтесь, що ваше житло не отримало внаслідок повені ніяких ушкоджень та не загрожує заваленням, відсутні провалини в будинку і навколо нього, не розбите скло і немає небезпечних уламків та сміття.
2. Не користуйтеся електромережею до повного осушення будинку.
3. Обов'язково кип'ятіть питну воду, особливо з джерел водопостачання, які були підтоплені.
4. Просушіть будинок, проведіть ретельне очищення та дезинфекцію забрудненого посуду і домашніх речей та прилеглої до будинку території.
5. Електроприладами можна користуватися тільки після їх ретельного просушування.
6. Заборонено вживати продукти, які були підтоплені водою під час повені. Позбавтеся від них та від консервації, що була затоплена водою і отримала ушкодження.
7. Все майно, що було затопленим, підлягає дезинфекції.
8. Дізнайтеся у місцевих органах державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.